

som Kammerater i vor fælles Sag. Hil være de russiske Heltinder, for det er de, og gid Frihedens Due snart maa sætte sig paa deres Banner! Deres Sejr vil være vor Sejr, thi vi arbejder ikke for os selv eller for vore egne Nationers Kvinder, men for alle Kvinders Frihed.“

Tirsdag Aften bragte *Olga Wolkenstein* en Hilsen fra „Nationalforeningen til Forsvar for den russiske Kvindes Rettigheder“. Hun fremhævede især Nødvendigheden af, at Kvindebevægelsen bliver demokratisk; de arbejdende Klassers Kvinders maa med; kun i Forbindelse med al anden Frihedsbevægelse i Landene, kan Kvinderne haabe at opnaa politisk Ligestilling med Mændene.

Der var Glød i denne unge Russerinde, og hendes Tale vandt stærk Tilslutning.

Torsdag Aften talte Mme *Kalmanovitch* om „Situationen i Rusland“ og Mme *Elise Gontscharoff* om „De russiske Kvinders Program“. Den første betoned, hvor stor en Hindring det er for enhver Frihedsbevægelse, ogsaa for Kvindebevægelsen, at der er en saa stor Forskel i de velhavende og de fattige Klassers hele Livsførelse; den sidste fremhævede særligt, at Kvindernes Kamp for Ligestilling med Mændene, paa ingen Maade er en Kamp imod Manden, men simpelthen en naturlig Fortsættelse af Mandens Kamp for politisk Frihed.

Torsdag Formiddag talte Mme *Zénéide Mirovitch*. Hun gav en overordentlig interessant Fremstilling af de russiske Kvinders Arbejde for deres Ret og Frihed, og dette Arbejdes Sammenhæng og Forbindelse med hele den russiske Frihedsbevægelse. Vi giver nogle Uddrag af Zénéide Mirovitchs Foredrag efter hendes eget Manuskript:

„— — — — — I Rusland har Kampen for Kvindernes Menneskerettigheder faaet en ganske særlig Karakter, sammenlignet med den samme Bevægelse i andre Lande; thi i Rusland har Kvinderne i mange, lange Aar haft næsten samme Rettigheder som Mændene, det vil sige ingen. I mange, tunge Aar har den russiske Kvinde kæmpet sin Livskamp Side om Side med Manden. Deres fælles Fjende var Tyranniet. Familie, Venner, Frihed — ja, Livet selv har hun ofret. Alle disse Lidelser har bestemt den russiske Kvindes Stilling i Forhold til Manden; de har gjort hende til hans Ligemand, hans Søster, hans Kammerat. Dette forklarer til Dels det nye Ruslands Forhold til Kvindebevægelsen. Ganske vist er der i vort

Land som i andre Lande, megen Fordom, der søger at udelukke Kvinden fra Deltagelse i det politiske Liv og indskrænke hendes Virksomhed til Hjemmets snævre Kreds, men i den sidste Periode af den Frihedsbevægelse, der nu gaar gennem Landet, har alle Foreninger og Partier med Frihed og Fremskridt paa deres Program, erklæret sig for, at Kvinden skal have samme Rettigheder som Manden, saavel politiske som borgerlige. —

I Begyndelsen af Marts 1905 besluttede en lille Kreds af sociale Arbejdere i Moskva, 30 ialt, at danne en Forening til Forsvar for Kvindens Rettigheder („Nationalforeningen til Forsvar for den russiske Kvindes Rettigheder“). Som første Skridt i denne Retning indgav man en Petition til Dumaen, og en anden til Zemstvoen om lige Valgrettigheder. Omtrent samtidig sluttede andre Kvinder i andre Byer sig sammen om den samme Tanke. Det første Spørgsmaal, der fremkom, var: Hvad skal være vor Forenings Opgave? Skal vi blot kæmpe for Kvindens Ret, eller skal vi slutte os til den almindelige Frihedsbevægelse? Med stort Flertal vedtoges det, at knytte Kvindernes Frigørelse til det hele Folks Frigørelse, og vor Forening fik saaledes fra sin første Begyndelse et dobbelt Formaal, der kom til at danne Grundlaget for dens Konstitution.

I Maj blev Forslag til Konstitution og Program sendt rundt til de lokale Kredse, og disse opfordredes til at sende Delegerede til det første Møde i Moskva (20.—24. Maj). Ved dette første Møde blev Program og Konstitution vedtaget. — — —

Allerede i Begyndelsen af April 1905 blev vor Forening, der havde optaget Ruslands politiske Frigørelse paa sit Program, opfordret til at slutte sig til den politiske Organisation, der gaar under Navnet „Unionernes Union“, og som bestod af 17 selvstændige Unioner. Dette var et stort Fremskridt for Kvindernes Sag. Det var første Gang, Kvinder deltog i en politisk Organisation paa lige Vilkaar med Mænd. — — —

Da „Unionernes Union“ holdt Møde i Finland i Juli 1905, blev det med overvældende Majoritet vedtaget at give Kvinderne Adgang til enhver politisk og borgerlig Rettighed. Kun een Stemme stemte imod. — — —

Begge de yderste Venstreparter (Social-Demokraterne og de revolutionære Socialister) havde fra først af erklæret sig for Tilhængere af vor Sag. Fagforeninger og politiske Foreninger gjorde det samme. Under Tryk-